prosinec / 2025

NEWSLETTER

institut VÁCLAVA KLAUSE

Václav Klaus: Svoboda je víc než jen volnost

Jiří Weigl: Americká Národní bezpečnostní strategie

Václav Klaus: Zápis z Rozmluv na Hanspaulce o rozpočtu na rok 2026

Václav Klaus prezidentem nadace Clintel

Ivo Strejček: Antické drama? Ne, jenom hospodská šmíra

Jiří Weigl: Edvard Beneš a naše doba. 90 let od volby prezidentem ČSR

Ladislav Jakl: Dvě fotky

Ivo Strejček: Belgická police zadržela „Evropanku" Mogheriniovou

PROSINCOVÝ GRAF IVK

Druhové složení tržních ryb vyprodukovaných chovem v ČR

(v tunách, 2024)

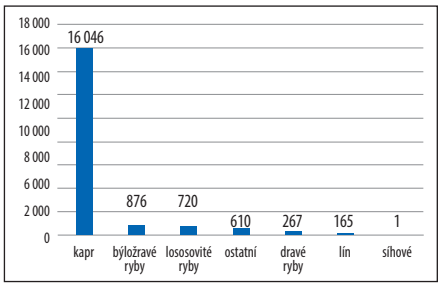

Zdroj: Rybářské sdružení České republiky, 2025

Institut Václava Klause o.p.s.
Šárecká 15/29
160 00 Praha 6
e-mail: office@institutvk.cz
www. institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 19. 12. 2025

Svoboda je víc než jen volnost

Václav Klaus

Co se stalo se zakladatelem ODS Václavem Klausem, když stojí zcela obrácený zády k odcházející vládě Petra Fialy?

Já jsem se k ní v žádném případě neobrátil zády. Tato vláda se obrátila zády k nám všem. Tato vláda a zejména ODS v ní se zřekli všeho, na čem byla ODS založena. Čili ona se obrátila zády i k sobě samé. A jestli se předsedou ODS stane Martin Kupka, tak to bude ta nejšpatnější varianta, která v mých očích může vůbec vzniknout.

Co v této souvislosti říkáte na rozhodnutí hejtmana Martina Kuby odejít z ODS a založit vlastní stranu?

Jeho odchod z ODS je logický, dalo se to čekat. Kuba je akční, aktivní, pragmatický politik, pro práci hejtmana je to nezbytný předpoklad, pravděpodobně se profiluje ze všech hejtmanů nejvíc. Ale jestli to stačí na celostátní politiku, to si nejsem úplně jistý. Celostátní politika musí být něčím víc než pragmatismem, musí být daleko více ideová nebo ideologická, nebojme se toho slova. A pro mě Kuba žádný ideolog není. On ani není původní ódeesák, on je jistá „naplavenina", která přišla v době, kdy ODS byla určována stylem Topolánka. Já jsem tehdy říkal, že by měl Topolánek přejmenovat ODS na OPS, Občanská podnikatelská strana. Z toho vyrostl mimo jiné Kuba.

Ale proč vidíte větší naději ve vládě Andreje Babiše s SPD a Motoristy, která vzbuzuje spoustu pochybností?

Vidím v ní větší naději, protože doufám, že bude oproti dosavadní jiná minimálně ve třech klíčových věcech pro naši zemi.

V jakých?

Věřím, že nová vláda nebude tak iracionálně probruselská, jako byla předchozí. Když se v tomto posune a bude vidět, že ne všechno, co přichází z EU, je zlaté a správné, tak já budu žít spokojeněji. Splnil by se mi v tomto sen. Za druhé doufám, že tato vláda bude méně progreendealovská. To je pro mě úžasná naděje. Současná vláda byla

▸

EDITORIAL

Závěrečné číslo Newsletteru IVK přichází v tradičním čase bilancování. Události posledních týdnů i texty autorů na následujících stránkách však ukazují, že konec roku uklidnění sporů ani jasné odpovědi nepřináší, spíše nutí znovu promýšlet základní pojmy, na nichž stojí naše politické i civilizační ukotvení. Prosincové číslo proto není laciným pokusem o shrnutí roku ale ani pokusem o jeho falešně útěšné zakončení.

Václav Klaus v obsáhlém rozhovoru pro Aktuálně.cz připomíná, že svobodu nelze redukovat na pouhou volnost, a varuje před atmosférou autocenzury a strachu, která se do společnosti znovu vrací. Ve svém zápise z osmnáctých Roz-

▸

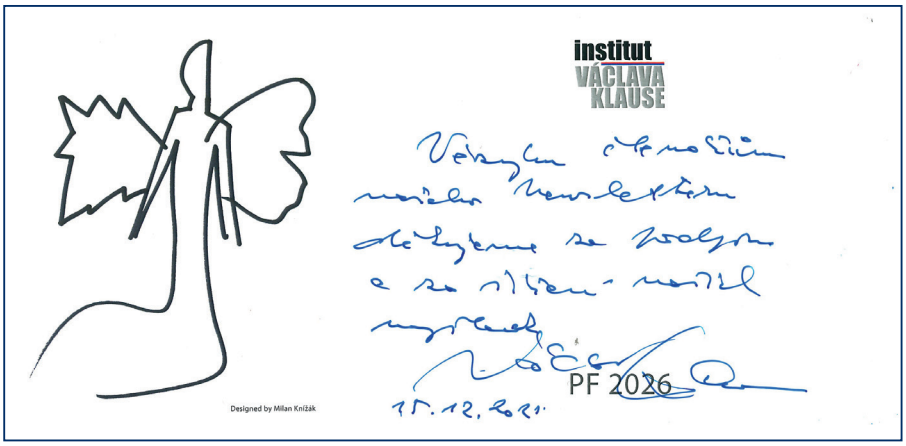

Věrným čtenářům našeho Newsletteru děkujeme za podporu a za šíření našich myšlenek. Václav Klaus

(Pokračování ze strany 1)

mluv na Hanspaulce se pak věnuje státním financím a rozpočtu na rok 2026.

Jiří Weigl analyzuje novou Národní bezpečnostní strategii USA a její důsledky pro Evropu i Českou republiku. V dalším textu se vrací k osobnosti Edvarda Beneše a připomíná, že spor o jeho odkaz je ve skutečnosti sporem o dnešní státnost, odpovědnost a schopnost čelit realitě mezinárodní politiky.

Ivo Strejček přináší ostré komentáře k domácím i evropským poměrům – od česko-slovenských vztahů až po symbolický případ zadržení Federiky Mogheriniové, který podle něj odhaluje skutečnou povahu evropských elit. Ladislav Jakl pak prostřednictvím dvou historických fotografií z Chebu připomíná, jak málo se bez znalosti dějin dá porozumět současným sporům.

Prosincové číslo Newsletteru nenabízí jednoduchá vánoční přání, ale podněty k přemýšlení. Na konci roku to nemusí být málo. Pokud texty tohoto vydání čtenáře přimějí k pochybnostem o samozřejmostech, k návratu k základním otázkám svobody, odpovědnosti a role státu, splnil Newsletter svůj účel. I tak lze rok uzavřít smysluplně.

Filip Šebesta

totálně pomatená podporou Green Dealu a zelené ideologie se vším všudy. A za třetí očekávám méně černobílý, racionálnější pohled na válku na Ukrajině. Ten dosavadní byl pro mě totálně nepřijatelný.

Ale nemýlíte se v ní? Vy jste například před několika dny napsal komentář, ve kterém vyzýváte příští vládu, aby hledala mnohem více úspory ve státním rozpočtu. Jako fakt tomu věříte, když toho Andrej Babiš voličům tolik naslibuval?

Já jen říkám, že naše země potřebovala změnu, ta nastala a může něco nového rozdmýchat a rozehrát. Tlačme jako veřejnost, a vy jako média, novou vládu, aby dělala rozumné věci.

Vy to budete dělat?

Jsem homo politicus, byl jsem člověk politický a zůstávám jím pořád. Nečtu si detektivky, nesleduji krimi filmy, takže mě zajímají věci veřejné.

Díky vašemu dlouholetému tajemníkovi Petru Macinkovi, který ve vládě zasedne, budete mít k vládě hodně blízko. Neuvažoval jste o tom, že byste se stal také součástí vlády?

Abych se já stal členem vlády, to nepřipadá v úvahu. Když už vynecháme, jestli by to bylo realistické, a jestli mám k tomu věk, a jestli to či ono, tak myslím, že by to považoval za naprosto nepřijatelné předseda pan Babiš.

To si nemyslím.

To už říkáte svůj názor, co si sám myslíte. To už není novinářská otázka. Já jsem pro to, aby se žánry dodržovaly.

No ale je nesporné, že jste se dočkal vlády, ke které máte přece jen docela blízko.

Nevím, kdo v té vládě bude, já jsem pesimistický i v tom, jestli vůbec tato vláda vznikne. Ale rozdíl mezi minulou vládou a touto je nekonečný v jedné věci – z minulé vlády jsem na svém mobilu neměl nikoho, z budoucí vlády nebo lidí kolem vlády jich mám na mobilu celou řadu.

Takže můžou čekat, že se budete ozývat.

Ano, můžu například poslat někomu sms třeba ve stylu: „Vy jste se zbláznil." Ale znovu upozorňuji, že volby daly jistou naději na zlepšení situace v naší zemi, ale nová vláda se teprve musí ukázat. Nicméně vláda Fialy, Rakušana, Výborného, a o Hřibech ani nemluvě, bylo něco tak fatálně tragického, že jsem rád už za tu naději.

Je tady ale část společnosti, která necítí naději, ale obavy.

Pokud se podíváme na volby, tak prostě v poměrech dnešního polarizovaného světa nejen v České republice, poměr 108:92 poslanců je poměr výrazně velký a silný. Větší, než o kolik vyhrál volby Trump. O tom, že to bylo výrazné vítězství a výrazné odmítnutí Fialovy vlády, tak o tom přece nemůže být vůbec žádných pochyb. Že země dosáhla jisté ekonomické úrovně a že ji zase ztrácí, je evidentní. Stejně tak je jasné, že zahraniční politika této vlády byla špatná, člověk se za ni styděl. Jak jsem vždy pyšný na to, že jsem Čech a vždy jsem to po celém světě sebevědomě prohlašoval, tak v posledních letech jsem se za Českou republiku styděl.

Vnímáte ale, že v naší zemi je i spousta lidí, kteří byli na naši zemi a vládu hrdí? Třeba kvůli podpoře Ukrajiny, muniční iniciativě a dalším věcem?

Točíme se v kruhu. Vy říkáte část společnosti. A já na to říkám - 108:92. Vy to nechcete slyšet. Respektujme volby. Lidé mého typu nepořádali protivládní demonstrace, čekali jsme a doufali jsme, že ve volbách se ukáže, že byla špatná. A to se ukázalo.

Naprosto volby respektuji, jen mě zajímá, jak moc vnímáte odlišné názory od vašich. Znám spoustu lidí, kteří říkají, že vás v 90. letech obdivovali, ale že vám přestali rozumět, když jste začal mluvit o Rusku a Ukrajině.

Vy to teď obracíte k ukrajinské válce, což nemá s vládou Fialy nic společného.

Vzpomínám to z toho důvodu, že spousta lidí lituje konce Fialovy vlády, protože jim bylo sympatické, že pomáhala Ukrajině, a bojí se, co přijde s vládou ANO, SPD a Motoristů sobě.

Já si ale myslím, že to, co vládě dělala kolem Ukrajiny, včetně muniční iniciativy, bylo naprosto špatně. Protože Fiala vůbec nezastupoval české národní zájmy, ale více zastupoval ukrajinské národní zájmy. Nedržel jsem kvůli tomu hladovku před Úřadem vlády, respektoval jsem, že se tato politika vlády musí vyřešit ve volbách. A to se také vyřešilo. Doufám, že nová vláda bude mít racionálnější pohled.

Co je racionálnější pohled?

Všichni víme, že tato válka začala dřív než v únoru roku 2022. Kdo to neví, tak míjí dějiny a dívá se na věci naprosto povrchně. Ta válka na něco reagovala a byla něčeho důsledkem. Jestli byla šance to řešit jinak, je věc druhá. Já si myslím, že Putin to ještě mohl zkoušet řešit jinak, než to vyřešil. I on udělal velkou chybu. Ale vidět to černobíle, to snad myslící člověk nemůže udělat. Byl to projev dlouhodobého problému, selhal celý svět, že válce nezabránil, námi počínaje, nebo konče. Včetně mezinárodních institucí, které měly udělat všechno pro to, aby k válce nedošlo. Svět mlčel, nic nedělal, je spoluviníkem války.

O příčinách války můžeme debatovat dlouho, ale ospravedlňuje něco chování Ruska, které mimo jiné zabíjí civilisty a zabírá cizí území? Není tím hlavním viníkem Rusko? Vždyť i vy určitě něco prožíváte, když slyšíte o mrtvých civilistech na Ukrajině.

Opakuji znova, to je jeden úhel pohledu, že například dnes ve Dněpru jeden člověk zemřel a devět bylo zraněno. To je přece hrůza hrůz, takových bojů probíhá ve světě velké množství, tento je k nám blíž a viditelnější. Když počítáme ty, kteří po každém nočním bombardování byli zraněni, nebo zahynuli, tak myslím, že je to méně, než kolik jich umíralo poslední dva roky každý den v Gaze. Mimochodem, když slyším vaše rozhořčení v hlase, jste stejně rozhořčený ze zabíjení v Gaze?

Každé zabíjení civilistů nesu těžce.

Pak je potřeba vždycky hledat, proč k tomu došlo. Vy v případě Gazy a Izraele určitě řeknete, že tam byl nějaký předstupeň, tak začněte také uvažovat, co se stalo v případě Ukrajiny a Ruska. Proč nebyly dodrženy Minské dohody, proč Západ za každou cenu zboural dohodu, která se rýsovala v prvních dnech války v Istanbulu mezi Ruskem a Ukrajinou? Museli bychom mluvit o tisíci věcech, které hrůzostrašně vedly k tomu, že tato válka nastala.

Nemáte ale pro Rusko až příliš velké pochopení?

Myslím, že jsem své stanovisko jasně vysvětlil a nemám důvod vám rozmlouvat váš ▸

názor. Já si zoufám nad poměry u nás i převážné části západního světa.

Ale někteří lidé, kteří vám fandili v devadesátkách, by řekli, že jste se z nějakých důvodů změnil.

Myslím, že jsem se nezměnil ani o milimetr. Moje názory jsou pevné a stabilní.

Stejně ale mnozí nechápou, jak se můžete vyjadřovat více pozitivně k Babišovi, který fakticky haní polistopadové dění v zemi, na kterém jste se výrazně podílel, než k ODS, která hájí polistopadové hodnoty i ekonomickou transformaci.

Nevím, kolik členů ODS z několika tisíc v sobě má myšlenky 90. let, určitě někteří ano, ale podívejte se na vedení ODS. Počínaje Fialou, který také nepatřil na začátku k ODS a nikdy tam neměl správně být, tak vedení ony myšlenky v sobě vůbec nenese. Ať jde právě o Fialu, Kupku, Vystrčila, Baxu, paní Decroix a další.

Ale v čem je nenesou? Vy jste ve svém textu k výročí listopadu 1989 nedávno tvrdil, že vidíte přicházet novou nesvobodu.

My jsme považovali opravdu to slovo svoboda, po zkušenosti s komunismem, za naprosto klíčové. Dneska nikdo o svobodě v podstatě nemluví. Ani v rétorice slavnostních projevů.

Ale dochází reálně k nějakému úbytku svobody? Spousta lidí má radost, že mohou cestovat, že mají přístup k ohromnému množství informací, že mohou svobodně publikovat.

Ale svoboda je víc, nelze ji zužovat na to, že je větší volnost, že člověka hned někdo nezatkne na ulici, když pronese něco nevhodného. Takto to nemůžeme trivializovat. Naše společnost přece svobodná není ve srovnání s 90. lety, lidé se znovu bojí něco říct, bojí se, že ztratí práci, že se děti prořeknou ve škole. To jsme tady v naší první éře po roku 1989 neměli.

Narážím na to, že někteří lidé mají obavu říkat nahlas své názory, ale je to něco, za co může vláda? Potlačuje vláda nějak svobodu?

Když už vynecháme to, že svoboda je omezována různými zákony, tak se přece změnila atmosféra v naší společnosti. To snad cítíme všichni. I mně občas někdo upozorní: „To raději neříkejte nahlas."

Radek Bartoníček, Aktuálně.cz, 4. 12. 2025

Americká Národní bezpečnostní strategie – USA v multipolárním světě

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

V našich médiích proběhly v posledních dnech zmínky o právě zveřejněné nové Národní bezpečnostní strategii americké vlády, kterou američtí prezidenti obvykle vydávají jednou za své volební období.

Jak už to bývá u nás obvyklé, originál se obtěžoval číst málokdo a publikované informace byly zřejmě převzaty z komentářů v zahraničních médiích. Ty naše se pak soustředily výlučně na americkou kritiku dnešních poměrů a trendů v Evropě, především úlohy orgánů Evropské unie a dalších nadnárodních institucí při oslabování národních států, omezování jejich suverenity, občanských svobod, nadměrné regulace mající za následek deindustrializaci kontinentu a jejich podpory masové migrace, která směřuje k postupnému zániku evropské civilizace a kultury.

Nová Národní bezpečnostní strategie je zřejmě prvním dokumentem tohoto typu, který otevřeně rezignuje na nárok na americkou dominanci a zodpovědnost za vývoj ve světě.

V našich médiích byly tyto z kontextu vytržené informace prezentovány jako jakýsi kuriózní a bezmála humorný důkaz trumpovské iracionality a v internetových diskusích posloužily před víkendem jako vhodná platforma k protitrumpovským výlevům levicových grafomanů. Po víkendu má již téma zřejmě zapadnout a širší veřejnost se o něj nemá zajímat. To by však byla velká škoda.

Zmíněný dokument je totiž zásadní, netýká se pouze citované výseče, ale na 33 stranách obsahuje velmi otevřený pohled na priority, cíle a prostředky zahraniční a bezpečnostní politiky této americké vlády, který je velmi odlišný od přístupu vlád minulých. Měli bychom se jím vážně a komplexně zabývat, abychom si ušetřili iluze a zklamání a byli schopni předvídat vývoj ve světě, na nějž má americká politika stále velký vliv.

O snahách dřívějších administrativ řešit problémy všech částí světa bez ohledu na jejich význam pro národní zájmy USA se vyjadřuje velmi kriticky.

Nová Národní bezpečnostní strategie je zřejmě prvním dokumentem tohoto typu, který otevřeně rezignuje na nárok na americkou dominanci a zodpovědnost za vývoj ve světě. Naopak, o snahách dřívějších administrativ řešit problémy všech částí světa bez ohledu na jejich význam pro národní zájmy USA se vyjadřuje velmi kriticky. Hovoří o tom, že USA přecenily svou schopnost řešit problémy celého světa, podlehly globalismu a důvěře ve volný trh, což je nakonec vážně oslabilo. Dokument proto deklaruje zásadní rozchod s touto politikou. USA v něm implicitně přiznávají multipolární charakter dnešního světa. A to má velké důsledky pro americkou zahraniční politiku i ostatní svět.

Strategie prohlašuje, že USA chtějí nadále zůstat nejsilnější světovou hospodářskou, vojenskou, vědeckotechnickou i kulturní mocností, která je hrdá na svou historii a tradice. Tohoto postavení chce docilovat mírovou, pragmatickou a realistickou politikou. Jejími principy jsou národní zájem, dostatečná síla k udržování míru, ne-intervencionismus, preference národních států a respekt k jejich suverenitě, mocenská rovnováha, respekt k rovnosti stran, požadavek sdílení nákladů a podpora kompetence a zásluhovosti ve vztazích USA se světem.

USA dále prohlašují, že skončila éra masové migrace, jíž budou všemi silami bránit. Prvořadou pozornost budou věnovat obraně svobody projevu a dalších občanských práv. Zásadní pozornost materiál věnuje ekonomické bezpečnosti – dosažení rovnováhy v obchodních vztazích, zbavení se závislosti na zahraničí ve strategických oblastech, reindustrializaci, silnému obrannému průmyslu a dostatku levných energií.

USA prohlašují, že skončila éra masové migrace, jíž budou všemi silami bránit. Prvořadou pozornost budou věnovat obraně svobody projevu a dalších občanských práv.

Při pohledu na současný svět je velmi zásadní vyhlášení Západní polokoule za prioritní oblast amerických zájmů a výslovné přihlášení se k Monroeově doktríně jako základu americké zahraniční politiky. Nikoliv Evropa nebo Asie, ale Západní polokoule stojí v nové americké strategii na prvním místě. USA prohlašují, že cílem jejich politiky není pouze potlačení masové migrace a šíření drog, ale také úkol explicitně vytlačit a odradit konkurenty z jiných částí světa a nedopustit zřízení jejich vojenských

základen a zařízení na území latinskoamerických států.

Druhou prioritní oblastí je indo-pacifický region, kde se nachází Čína, o níž lze z jinak opatrných formulací textu cítit, že je považována za zásadního konkurenta a rivala USA. Vedle problematiky nevyrovnaných vzájemných obchodních vztahů se strategie poměrně obšírně zabývá problematikou Tchaj-wanu a ochranou obchodních cest ve východní Asii, v níž počítá se širokým zapojením Japonska a Jižní Koreje spolu s Austrálií a Novým Zélandem.

Blízký východ už není explicitně ohniskem prioritních amerických národních zájmů, jímž po dlouhé dekády býval, stejně jako Afrika.

Blízký východ už není explicitně ohniskem prioritních amerických národních zájmů, jímž po dlouhé dekády býval, stejně jako Afrika. Prioritou USA tam je snaha ukončovat konflikty a zmírňovat nepřátelství, nikoliv šířit liberální ideologii.

Evropu strategie vnímá jako vlastní vinou silně upadající region, na němž USA velmi záleží a chce jí pomoci ubránit její civilizační základ a kulturu. Nic však od ní zjevně neočekává, kromě posílení vlasteneckých stran, které snad mají šanci zhoubné trendy postupně zvrátit. Dnešní evropské vlády a představitele, a především Evropskou unii pokládá za původce problémů, se slabou legitimitou a snahou o udržení moci omezováním svobody a potlačováním demokracie. Z textu plyne, že současná americká administrativa chce Evropě pomoci, ale ne v jejích klimatických cílech a připravované válce s Ruskem, ale v návratu k tradicím svobody a demokracie a vlastním civilizačním kořenům. To musí být velmi důležitý poznatek i pro českou politiku.

Evropu strategie vnímá jako vlastní vinou silně upadající region, na němž USA velmi záleží a chce jí pomoci ubránit její civilizační základ a kulturu. Nic však od ní zjevně neočekává.

NATO je ve strategii zmíněno pouze dvakrát – jednou v případě zmínky o 5% zvýšení nákladů na zbrojení jako příkladu tzv. burden-sharingu, podruhé pak v souvislosti s potřebou změnit dosavadní představu o jeho nekonečné otevřenosti pro další nové členy. Válka na Ukrajině je příkladem vzdáleného konfliktu, který je třeba urychleně ukončit, protože pro USA představuje zbytečnou zátěž. Válečné ambice Evropy považuje za nereálné a kontraproduktivní. Vztahy s Ruskem je třeba stabilizovat. Jinak se mu strategie nevěnuje, zjevně není považováno za hrozbu ani vážného rivala.

Z kontextu navíc plyne, že země, která nehodlá připustit cizí základny v Latinské Americe, má asi i pochopení pro oprávněnost ruských výhrad k požadovanému členství Ukrajiny v NATO.

Nová Národní bezpečnostní strategie USA tak nastavuje Evropě nemilosrdné zrcadlo. Amerika s Evropu vážně nepočítá a dnešní evropskou politiku považuje za zhoubnou. Evropští politici dělají vše naopak než USA – vedou nerealistickou velikášskou zahraniční politiku, na kterou nemají sílu, zeleným šílenstvím ničí svou ekonomiku a záměrně ožebračují své spoluobčany, vzdávají se dostupných energií a uměle je zdražují, nejsou schopni chápat změnu poměrů a sil. Napětí mezi oběma stranami Atlantiku očividně stoupá.

Amerika za hlavní hrozbu Evropě pokládá její vlastní sebedestrukci, nikoliv ruskou agresi. Je připravena pomáhat při záchraně a obnově staré Evropy a odvrátit její konflikt s Ruskem, nikoliv v něm proti Rusku bojovat. Tento americký zájem se odráží i v přístupu k řešení ukrajinského konfliktu. Evropa to nechápe a situaci neustále vyhrocuje.

Amerika s Evropu vážně nepočítá a dnešní evropskou politiku považuje za zhoubnou.

Národní bezpečnostní strategie americké vlády je překvapivě otevřený a konzistentní dokument. Potvrzuje, že v USA došlo v reakci na globální změny k zásadní proměně zahraniční politiky a že Trumpova administrativa postupuje s touto novou strategií v souladu. EU nadále prosazuje své neudržitelné politiky, které ji přivedly k úpadku, a hodlá v nich pokračovat i za cenu konfliktu s USA. To není v zájmu naší země. Měli bychom to brát vážně a přizpůsobit tomu i naši zahraniční a vnitřní politiku.

8. 12. 2025

Zápis z Rozmluv na Hanspaulce č. 18 o rozpočtu na rok 2026

Václav Klaus

Ve čtvrtek 27. 11. proběhly na Hanspaulce již 18. Rozmluvy. Tentokráte na téma „Nad rozpočtem na rok 2026 v kontextu stavu veřejných financí ČR". Zúčastnily se jich dvě desítky aktivních účastníků, které rozpočet našeho státu dlouhodobě trápí a z nichž zhruba polovina byla z dnešních poslanců Parlamentu České republiky. Jednání bylo pouze pro zvané a jediný vnější formální výstup z něj je tento můj zápis. Zatím vždy byl napsán několik hodin po uskutečnění tohoto setkání, tentokráte jsem musel okamžitě po jeho konci odjet na konferenci do Maďarska, a proto má tento zápis několikadenní zpoždění.

Východiskem k diskusi byl rozpočet na rok 2026 připravený Fialovou (či Stanjurovou) vládou, který má několik zvláštností. Hlavní z nich je ta, že má v sobě rozpočet evidentní „díry" a „nedodělky", jako kdyby minulá vláda rezignovala na poctivé sestavení rozpočtu. Něco takového se ještě nikdy nestalo. Ani já, když jsem se 10. prosince 1989 stal ministrem financí a 13. prosince jsem musel rozpočet připravený minulou vládou předkládat parlamentu, jsem se s takovou rezignací na sestavení rozpočtu nesetkal.

Nicméně kritika tohoto připraveného rozpočtu nebyla dominantní částí debaty. Pohled mířil jednoznačně dopředu, bylo jasné, že se musí něco s tímto rozpočtem rychle stát, ale hlavně šlo o to, že si všichni uvědomovali, že tímto svým rozpočtem nová vláda prvně předvádí veřejnosti své ekonomické myšlení a své pojetí úlohy státního rozpočtu, který je základním ekonomickým plánem a dokumentem státu. Proto nemohlo jít jen o lacinou kritiku Fialova či Stanjurova rozpočtu. Je jasné, že koncepce rozpočtu (nejen desítky stránek čísel) musí být jasně vysvětlena a před veřejností obhájena v úvodu nového rozpočtu.

Vláda musí rychle zahájit nikoli okamžitě proveditelné změny mandatorních výdajů, nicméně zahájit o nich politická jednání je třeba hned.

Za významné považuji všeobecně zaznívající kritiku mimorozpočtových fondů, které byly považovány za cestu, jak uniknout ze seriózního a politicky kontrolovaného rozpočtového procesu. Vývoj nejrůznějších fondů, které se za uplynulá tři desetiletí staly oblíbenou součástí našeho rozpočtování, musí být podroben stejné kontrole jako rozpočet sám. Zrušit tyto fondy bude

samozřejmě nemalý politický problém, ale je potřeba ho zahájit a jak kdosi vtipně řekl, „někde se začít musí".

Byla vyslovena teze, že doba nahrává této vládě, že dnes veřejnost „vezme" nezbytné škrty a jak někdo v diskusi řekl, měl by být i u nás použit v těchto věcech „trumpovský styl". Je třeba sáhnout na oblíbené „automaty", neboli rozsáhlé valorizace. Ty je třeba v této situaci rezolutně odmítnout. Vláda musí rychle zahájit nikoli okamžitě proveditelné změny mandatorních výdajů, nicméně zahájit o nich politická jednání je třeba hned. Vláda se nesmí při přípravě rozpočtu na rok 2026 obávat sáhnout do tzv. kvazi-mandatorních výdajů, byť je minulá vláda slibovala. Nová vláda nesmí plnit cizí cíle.

Vláda se nesmí obávat škrtů v chodu státu, úředníků státu máme evidentně více než je třeba. Proto je stát tak nákladný.

V diskusi bylo jasně opakováno, že „celý deficit je deficit", neboli, že není možné některé výdaje zvyšovat bez ohledu na stav státního rozpočtu, což je nešťastná praxe, která se u nás i v celé Evropě stala dnes normálností. Zejména v oblasti vojenských výdajů nebo výdajů na zbrojení. Vláda se nesmí obávat škrtů v chodu státu, úředníků státu máme evidentně více než je třeba. Proto je stát tak nákladný.

V žádném případě nesmí následující dny a týdny vést k vytváření očekávání, že teď bude všeho víc. Nebude. Protože není z čeho. Velmi citlivé téma je, co udělat s obrovskými penězi krajů a obcí, které byly vytvořeny líbivou politikou v minulosti založenou na tezi, že kraje a obce jsou „dobré" a stát „špatný". Tak jednoduché to není, ale toto téma musí být nastoleno.

V žádném případě nesmí následující dny a týdny vést k vytváření očekávání, že teď bude všeho víc. Nebude. Protože není z čeho.

Vláda se nesmí obávat škrtů v chodu státu, úředníků státu máme evidentně více než je třeba. Proto je stát tak nákladný.

Na závěr tři obecnější poučky či poznatky:

1. Je nezbytné vycházet ze způsobu myšlení, které si je vědomo toho, že deficit rozpočtu je důsledkem chybné politiky a že eliminace deficitu státního rozpočtu vyžaduje změnit politiky, které k němu vedly. Není to jen problém čísel.

2. Je třeba se oprostit od iluzí o příznivých hodnotách multiplikátoru státních výdajů, které jsou základem myšlení keynesiánských ekonomů všeho druhu a všech generací. Velikost tohoto multiplikátoru závisí na celé řadě charakteristik té které ekonomiky a je naprosto evidentní, že náš multiplikátor má hodnotu menší než jedna. Jednoduše řečeno, když stát odebere občanům milion (či jakoukoli jinou sumu) a „prožene to státním rozpočtem", efekt na HDP není milion. Podle nejrůznějších odhadů je to u nás cca pouze zhruba 600 tisíc.

3. Byl připomenut v minulosti zdůrazňovaný, ale v posledních letech opomíjený princip tzv. „crowding out", který říká, že veřejné investice „vytlačují" investice soukromé. Pro jednoduché pochopení – veřejné investice většinou nejsou navíc k investicím soukromým.

Není možné rezignovat na poctivé finanční řemeslo způsobem, jak to udělala Fialova vláda.

Není možné rezignovat na poctivé finanční řemeslo způsobem, jak to udělala Fialova vláda. Pro novou vládu to bude úkol obrovský, a to neříkám jako politické prohlášení, ale jako obavu, že to nebude snadné vyřešit. To jsou základní myšlenky, které vyplynuly z velmi užitečného setkání. Mnoho účastníků i dodatečně říkalo, že by se takové setkání mělo brzy opakovat.

1. 12. 2025

Antické drama? Ne, jenom hospodská šmíra

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Tváří se to málem jako nástin antického dramatu, ve kterém jde o záchranu české demokracie, a ona je to jen podprůměrná hospodská šmíra. O co jde?

Když se na svoji první zahraniční návštěvu ve funkci předsedy poslanecké sněmovny vydal Tomio Okamura se svojí delegací, nepřizval do ní nikoho z dnešní parlamentní opozice. Okamurova cesta vedla na Slovensko a jejím cílem bylo učinit první vstřícné kroky k napravení těžce poškozených česko-slovenských vztahů.

Nebyl jediný důvod, aby předseda Okamura přibral při své cestě na palubu byť jen jediného zástupce končící vládní koalice.

O jejich krach se v minulých letech důsledně starala Fialova vláda s pomocí pirátské „diplomacie" člena nečlena ODS Lipavského. Fialův kabinet opustil formát pravidelných mezivládních konzultací, které byly vždy symbolem nadstandartních vzájemných vztahů obou národů a potvrdil tím soustavné vměšování „Prahy" do sebevědomé a nezávislé politiky Ficovy vlády. Vždyť to byl přece Lipavský, kdo se posmíval Slovákům, že se „jezdí plazit do Moskvy před masovým vrahem", byl to premiér Fiala, kdo se před jednáním V4 sešel separátně se svým polským kamarádem „ve zbrani" Tuskem, aby se poradili, jak rozbít Visegrád, ve kterém se neuměli vyrovnat s Orbánovou a Ficovou samostatnou politikou.

Nebyl proto jediný důvod, aby předseda Okamura přibral při své cestě na palubu byť jen jediného zástupce končící vládní koalice.

Ovšem strhla se hysterie, která se dala očekávat. Zatímco předseda Okamura úspěšně jednal na Slovensku s tamní vládnoucí formací i reprezentací sousedního Rakouska, v Praze byla uspořádána blesková tisková konference zoufalých a zhrzených opozičních poslanců v čele s Markem Bendou. Kdo ji viděl, musel být otřesen arogancí (a vlastně i argumentační drzostí) jejích účastníků: Bendy, Šebelové, Jakoba a jakési pirátky s gruzínským jménem a chováním pubertálního spratka, kteří se dovolávali dodržování demokratických pravidel (oni jsou přece vykladači obsahu slova demokracie) a údajného práva opozice účastnit se zahraničních parlamentních misí.

Okamurova cesta skončila úspěchem. Podařilo se mu nakročit cestou, která může vést k normalizaci česko-slovenských vztahů, a která snad bude postupně do vzájemných vztahů přinášet zklidnění a zlepšení. Bude to ale chtít čas a vstřícnou trpělivost, neboť v mnoha Slovácích se jistě otevřely staré rány vzniklé domnělým či snad i skutečným „poroučením a mistrováním" z Prahy.

Okamurova cesta skončila úspěchem. Podařilo se mu nakročit cestou, která může vést k normalizaci česko-slovenských vztahů, a která snad bude postupně do vzájemných vztahů přinášet zklidnění a zlepšení.

V situaci, kdy se nové české vládní koalici v Bratislavě podařil krok vpřed, se dozvídáme, že opoziční parlamentní delegace vedená Markem Bendou (kým jiným) se vydává „po své vlastní ose" do Bratislavy, neboť „pokládají za nutné zareagovat a ukázat, že česko-slovenské vztahy nejsou jenom věcí

koalice nebo opozice, ale jsou zájmem celé České republiky".

A právě v této chvíli se soudný člověk musí štípnout do tváře, že se mu to všechno jenom nezdá. Marek Benda a jeho koaliční spolupracovníci z pětikoalice Petra Fialy, všichni ti, kteří se podíleli na rozbití vzácných vztahů s naším nejbližším sousedem, jedou k Šimečkově progresivní opozici (kterou Fiala vždy favorizoval před svobodně zvoleným Ficem, a která například na Slovensku volá po zrušení Benešových dekretů) demonstrovat svoji dojemnou péči o vzájemné vztahy? Nevzpomínám si, že by kdy Marek Benda a jeho kamarádi a kamarádky, dnes mířící na Slovensko „zachraňovat" vztahy, veřejně vystoupili a kritizovali hloupé počínání Fialovy vlády. Nevzpomínám si, že by kdy někdo z těchto lidí varoval před vměšováním se Česka do vnitřních záležitostí Slovenska. Vzpomínám si ale, že „fialovci" vždy využili jakoukoliv možnost a příležitost, se kterými mohli Slováky poučovat o demokracii a evropských hodnotách. Bývalo pro nás mnohé ponižující bezmocně sledovat fialovsko-lipavské borcení upřímných a přátelských vztahů se Slováky. Čím více jsme „díky" jejich „morální diplomacii" ztráceli Slováky, tím víc jim děkoval Berlín a Brusel. Bylo to ostudné!

Nevzpomínám si, že by kdy Marek Benda a jeho kamarádi a kamarádky, dnes mířící na Slovensko „zachraňovat" vztahy, veřejně vystoupili a kritizovali hloupé počínání Fialovy vlády.

Tak Marku Bendo, starostko Šebelová a soudružko pirátko, vzhůru na Slovensko! Doufám, že se vám za tu vaši hospodskou šmíru, kterou dnes předvádíte, dostane přijetí, které bude odpovídat výsledkům vašeho vládnutí.

10. 12. 2025

Edvard Beneš a naše doba. 90 let od volby prezidentem ČSR

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Edvard Beneš, spoluzakladatel našeho moderního státu a jeho druhý prezident nepřestává promlouvat k dnešku. Spor o jeho osobu, jeho dílo a odkaz není ani v novém století pouze akademický, ale má velmi aktuální politickou podobu. V říjnu tohoto roku odmítl Ústavní soud návrh na zrušení zákona z roku 2004, oceňujícího zásluhy Edvarda Beneše o stát.

Skupina bývalých politických a společenských celebrit v čele s potomky bývalých komunistických prominentů Petrem Pithartem a bývalým místopředsedou vlády Janem Kalvodou organizuje výzvu na umístění tabulky k soše prezidenta Beneše na Loretánském náměstí, která by mu připsala vinu za nástup a vítězství komunismu u nás. Zkrátka, boj o Beneše pokračuje a skrývá se v něm boj o dnešek, o naši státnost a její charakter.

Edvard Beneš měl zásadní podíl na vytvoření Československa, ale nebylo mu dopřáno štěstí přeměnit se v idealizovanou, fosilizovanou a nekritizovatelnou legendu, jako TGM.

Jde v něm také o to, zda jsme už konečně zralým a sebevědomým národem schopným pohlížet na své dějiny reálně a objektivně, bez falešných mýtů, legend a obětních beránků, zda jsme schopni se z dějin a činů historických osobností poučit a na tom vytvářet pro nás národ a stát lepší budoucnost.

Edvard Beneš měl zásadní podíl na vytvoření Československa, ale nebylo mu dopřáno štěstí přeměnit se v idealizovanou, fosilizovanou a nekritizovatelnou legendu, jako TGM. On byl tím, jemuž se všechny vnitřní

Václav Klaus jmenován prezidentem mezinárodní nadace Clintel

Bývalý prezident České republiky Václav Klaus byl jmenován prezidentem mezinárodní nadace Clintel (Clintel Foundation).

O tomto rozhodnutí byl Václav Klaus informován končícím prezidentem Guusem Berkhoutem a předsedou Výkonné rady Clintelu Wimem Röstem oficiálním dopisem ze dne 16. října 2025. Oba podepsaní výběrem Václava Klause ocenili jeho „neutuchající oddanost svobodě, racionalitě a vědecké integritě" a potvrdili, že „vlivný hlas Václava Klause v mezinárodní diskusi o klimatické politice z něho učiní nejvýznamnější postavu nadace Clintel".

Climate Intelligence (Clintel) je nezávislou nadací racionálně a objektivně informující veřejnost o klimatických změnách a politikách změny klimatu. Má celosvětovou působnost a sdružuje tisíce vědců, mezi nimi i několik nositelů Nobelových cen, odborníků i politiků přistupujících k problematice změny klimatu na základě objektivních, racionálních a vědecky zdůvodněných informací. Clintel analyzuje dopady klimatické politiky na společnost, hospodářství a životní prostředí. Základním dokumentem, mezi jehož první signatáře Václav Klaus patřil, je Světová klimatická deklarace (World Climate Declaration).

Za přítomnosti zástupců národních poboček instituce Clintel z celého světa a před pozvanými novináři došlo ke jmenování Václava Klause a jeho uvedení do funkce prezidenta nadace Clintel v prostorách Press Club Brussels Europe v Bruselu 4. prosince 2025.

Ve svém vystoupení před médii v Bruselu Václav Klaus nejen ocenil významný přínos zakladatele Clintelu Guuse Berkhouta, současně ale připomenul, že „si je plně vědom skutečnosti, že my [odpůrci doktríny globálního oteplování] nejsme na straně, která vítězí a měli bychom si to přiznat". „Měli bychom," zdůraznil, „pomoci překonat pocity osamělosti našich přátel a podporovatelů, neboť ne každý je dostatečně robustní či v dostatečné míře sebejistý, aby byl schopen své názory obhajovat." I proto chce Václav Klaus ve své nové funkci „rozšířit aktivity Clintelu jak v jednotlivých státech, tak na mezinárodní úrovni". Plánuje „hledat nové podporovatele". Aktivity Clintelu „nehodlá centralizovat, ale národním uskupením a iniciativám poskytnout nezávislost."

Dosavadního prezidenta nadace Clintel Guuse Berkhouta ve funkci prezidenta Václav Klaus nahradí s účinností od 1. prosince 2025. Sekretariát této instituce zůstane v Nizozemí, kde aktivity Clintel vznikly. Na spolupráci nejen s národními zástupci Clintel, ale také se stávajícím výkonným ředitelem Clintel Marcelem Crokem, který ve své funkci zůstává i nadále, se Václav Klaus těší.

4. 12. 2025

slabiny jejich společného díla v prvním okamžiku velké krize zřítily na hlavu a odhalila se pravda o nespolehlivosti bezpečnostního zakotvení nového státu.

Byl tím, kdo se z původních chyb dokázal poučit – v Západ po Mnichovu ztratil oprávněně důvěru, pochopil, že česko-německý antagonismus je fatální a koexistence obou národů v obnovené republice nemožná.

Edvard Beneš vzal na sebe ohromnou odpovědnost za osud národa, odmítl jeho budoucnost riskovat v beznadějném osamoceném boji s drtivou přesilou nepřítele, a v důsledku toho uchoval naději na jeho přežití a pozdější vítězství. Byl tím, kdo se z původních chyb dokázal poučit – v Západ po Mnichovu ztratil oprávněně důvěru, pochopil, že česko-německý antagonismus je fatální a koexistence obou národů v obnovené republice nemožná. Odsun českých Němců byl zásadním, byť velmi drastickým krokem, který dal českému státu šanci na přežití v jiné podobě než jako německého protektorátu.

Odsun českých Němců byl zásadním, byť velmi drastickým krokem, který dal českému státu šanci na přežití v jiné podobě než jako německého protektorátu.

Do náruče Stalina ho zahnal jednak britský postoj k Mnichovu a jeho exilové vládě a jednak realita na bojištích – rozhodujícímu vlivu SSSR ve střední Evropě se nedalo vyhnout. V iluzích o Sovětském svazu a komunismu nebyl sám – 46 % hlasů v prvních poválečných volbách pro KSČ je jednoznačné potvrzení masové podpory komunistů občany. Ne Beneš, ale Češi si zvolili komunismus a masově podporovali nástup totality. Nelžeme si a nehledejme obětní beránky. Ránu do zad naší demokracii jsme si zasadili sami.

Ne Beneš, ale Češi si zvolili komunismus a masově podporovali nástup totality. Nelžeme si a nehledejme obětní beránky. Ránu do zad naší demokracii jsme si zasadili sami.

V trvajícím sporu o Beneše a jeho odkaz máme nyní v relativní blízkosti jiný případ tragické historie, který vykazuje velmi podobné parametry. Je to Ukrajina, země sice desetkrát větší a čtyřikrát lidnatější než ČR, ale v řadě charakteristik nám bližší, než by se mohlo na první pohled zdát:

- Obě země vznikly rozpadem mnohonárodních impérií, který nebyl důsledkem jejich boje za nezávislost. Tu obdržely tak nějak zvenčí.
- Oba státy existovaly v sousedství velmocí, které jejich existenci nepřály a představovaly pro ně hrozbu.

Beneš a jeho politika nám umožnili konfrontaci s Německem přežít a uchovat si možnosti a sílu stát obnovit. Druhou podmínkou toho byl Hitler a jeho šílená a zločinná politika.

- Obě země měly na svém území třetinu obyvatel etnika, vládnoucího v sousední velmoci, které nebylo s životem v novém státě příliš spokojeno.
- K oběma zemím byly z vnějšku připojeny oblasti, které spolu historicky souvisely jenom málo nebo vůbec (Podkarpatská Rus, Slovensko, Donbas, Krym).
- Obě země hledaly bezpečnostní zajištění proti hrozbě velkého souseda na Západě a obě nakonec zjistily, že Západ je za své prioritní národní zájmy nepovažuje a není pro ně ochoten riskovat konflikt se sousední velmocí (Německem, Ruskem).
- ČR měla štěstí v tom, že jí západní spojenci otevřeně v Mnichově řekli, že pro ni v konfliktu s Německem nehodlají nic udělat a donutili Beneše ke kapitulaci. Ukrajinu naopak povzbuzovali k eskalování konfliktu a vědomě ji vehnali do války, kterou nejsou ochotni sami vést.
- Beneš kapituloval a dal tím národu šanci přežít a obnovit stát. Zelenskyj, obdivovaný a opěvovaný, svou zemi bezohledně zničil, dokonce na tom – zdá se – i finančně profitoval.
- Žádné slovo snad nebylo v souvislosti s jednáními o ukončení války na Ukrajině zmiňováno častěji než Mnichov, který se stal v naší propagandě synonymem pro kompromis. V tom jenom prokazujeme, že jsme si ze skutečného Mnichova žádné poučení nevzali. My vidíme jenom Hitlera a jeho pozdější činy, odmítáme vzít na vědomí odpor sudetských Němců k Československu a neochotu Francie a Velké Británie je tam držet za cenu světové války. Malá země má počítat s tím, že velmoci nemají přátele, ale jenom své zájmy, a nemá na ně slepě spoléhat, jinak na to těžce doplatí. Beneš to pozdě, ale přece pochopil, Zelenskyj to nechápe dodnes.

Beneš a jeho politika nám umožnili konfrontaci s Německem přežít a uchovat si možnosti a sílu stát obnovit. Druhou podmínkou toho byl Hitler a jeho šílená a zločinná politika. To, že Mnichova docílil nacistický diktátor, později až do dnešních dnů zosobnění zla, bylo pro nás štěstí v neštěstí. Mnichov jako takový, tj. odstoupení Sudet Německu, byl zakódován v genech První republiky od jejího samého počátku. Kdyby krize ve vztazích s německou menšinou a Německem vyvrcholila za vlády nějakého konvenčnějšího politika v Německu, výsledek by byl pravděpodobně stejný, ale na rozdíl od skutečného vývoje trvalý.

Edvard Beneš, přestože to měl neskutečně těžké, se opravdu zasloužil o náš stát. Buďme mu za to vděčni.

Ukrajina má smůlu v tom, že Putin není Hitler, přestože nás o tom dnešní propaganda neustále přesvědčuje. Jeho cíle jsou relativně omezené, nehodlá vyvolat všeobecnou konfrontaci se Západem, a proto mu jeho zisky na Ukrajině velmi pravděpodobně projdou a trvale zůstanou. Zelenskyj nám byl propagandisticky předkládán jako protiklad Beneše, jako hrdinný zachránce národa. Smutný pohled na dnešní obětovanou Ukrajinu odhaluje faleš této propagandy. Edvard Beneš, přestože to měl neskutečně těžké, se opravdu zasloužil o náš stát. Buďme mu za to vděčni.

Vystoupení na akci „Debata v podzemí" pořádané u příležitosti 90. výročí zvolení Edvarda Beneše prezidentem Československé republiky, Nadace Železné opony, Slovenský dům, 2. 12. 2025

Předplatné IVK na rok 2026

institut VÁCLAVA KLAUSE

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, newslettery plus, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 1000 Kč.
Studentské předplatné 500 Kč.

predplatne@institutvk.cz

Dvě fotky

Ladislav Jakl
člen správní rady IVK

Cheb je městem s tisíciletou pohnutou historii. Nejméně 150 posledních let z ní je zdokumentováno dobovými fotografiemi. A dvě z nich jsou mimořádně zajímavé svým vzájemným srovnáním.

Obě zachycují hlavní náměstí, dnes zvané Krále Jiřího z Poděbrad. První fotka je spíše ponurá, jede po ní několik obrněných vozů, které nevítá nikdo, při podrobnějším průzkumu snímku najdeme jednoho občana schovaného za Herkulovou kašnou před Špalíčkem, druhý obejduje někde u průchodu do dnešní Provaznické ulice. Na té druhé fotografii vidíme tisíce místních obyvatel radostně vítajících přijíždějícího osvoboditele květinami a pozdravnými gesty. Větší kontrast si snad ani nemůžeme vymyslet.

Druhá zmíněná fotka je starší. Pochází ze třetího října roku 1938. Vítaným osvoboditelem (aspoň tak ho zjevně viděla naprostá většina tehdejších místních obyvatel) byl Adolf Hitler, který se přijel podívat na Mnichovskou dohodou právě „osvobozené" město.

Ztráta domova byla jednou z tragédií strašlivé války, stejně jakou byla ztráta domova pro tisíce Čechů, vyháněných z pohraničí těsně před a těsně po Mnichovu. Nemluvě o milionech mrtvých.

Prvně jmenovaná fotka je ze třicátého dubna 1945 a zachycuje příjezd jednotky, kterou nikdo z místních za osvoboditele nepovažuje. Je to 1. Československá obrněná brigáda, která vstoupila do města hned po amerických jednotkách a symbolicky tak obnovila československou správu nad Chebem. (O 14 let později jsem se narodil v ulici po této jednotce pojmenované.)

Co nám říká srovnání obou fotek? Naprostá většina místních obyvatel nepovažovala Československo za svůj stát. Vítala připojení k Německu a obnovení příslušnosti k československému státu poté vnímala jako politi ledovou vodou. I proto jen pár let po válce většina těchto obyvatel Chebu už nebyla obyvateli Chebu. Ztráta domova byla jednou z tragédií strašlivé války, stejně jakou byla ztráta domova pro tisíce Čechů, vyháněných z pohraničí těsně před a těsně po Mnichovu. Nemluvě o milionech mrtvých.

Mnoho sudetských Němců na svou někdejší domovinu nezanevřelo a podobně jako třeba Anton Hart podporovalo například obnovu památek v Chebu i okolí. Jiní cítili křivdu, a tu přenesli i na své potomky.

Potomci se sdružují a udržují při životě folklór i sentimenty. A také specifické egerlandské nářečí, které díky nim ještě zcela nevymřelo. Sdružují se a scházejí se. A napříště se mají sejít v Brně.

Jestli tam budou mít převahu ti, kdo v sobě živí křivdy, nebo ti, kdo se uměli vyrovnat s minulostí, to nevíme. Bylo by ale nanejvýš dobře, kdyby si všichni účastníci, ale i všichni ti, kdo jejich akci budou popisovat a hodnotit, připomněli obě tyhle fotografie a chvíli o nich a o jejich kontrastu přemýšleli. V těch fotkách je odpověď na ty nejdůležitější otázky doby.

27. 11. 2025

Belgická police zadržela „Evropanku" Mogheriniovou. Ale stačí to?

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Byla to včera prostá zpráva, které se obvyklá česká „proevropská" média věnovala jen okrajově: belgická policie zadržela Federicu Mogheriniovou, bývalou vysokou představitelku Evropské unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku (přeloženo z „evropštiny" do normálního jazyka: ministryni zahraničních věcí EU) a rektorku College of Europe (což nepřehlédněme).

Vždy zastávala extrémně levičácké pozice a soustavně opakovala, že „Evropa musí být za každou cenu silnější než dřív". Jinými slovy – čím víc Bruselu, tím lépe.

A tohle je tentokrát opravdu trefa do černého!

Federica Mogheriniová je italská levicová politička. Od svých patnácti let byla členkou organizace Mladých komunistů italské komunistické strany. Mezi lety 2008–2014 byla poslankyní v italské dolní parlamentní komoře za radikální levici. (Nepřekvapivě) se tak mezi lety 2014–2019 stala evropskou ministryní zahraničních věcí. Vždy zastávala extrémně levičácké pozice a soustavně opakovala, že „Evropa musí být za každou cenu silnější než dřív". Jinými slovy – čím víc Bruselu, tím lépe. Byla zastánkyní zrušení práva veta v zahraničních a bezpečnostních otázkách. Z každého jejího vystoupení čišela levicová radikálnost (hodně podobná současnému českému politickému pirátství).

Byla zastánkyní zrušení práva veta v zahraničních a bezpečnostních otázkách. Z každého jejího vystoupení čišela levicová radikálnost.

Po ukončení svého angažmá v Evropské komisi se stala rektorkou College of Europe v Bruggách. Ano, té College, kde 20. září 1988 proti syčení, bučení a nenávistnému tlučení do lavic „evropských" posluchačů přednesla britská premiérka Margaret Thatcherová svůj legendární projev, ve kterém varovala před vznikem evropského superstátu, aby naopak vyzvala „Evropu" k vytvoření volného svobodného prostoru pohybu.

Už tehdy byla College of Europe líhní a pařeništěm budoucích úředníků Evropské komise a diplomatů Evropské unie, tady už skoro osmdesát let vznikají ty „správné" vazby a kontakty posléze tak úspěšně využívané mezi úředníky evropských institucí. College of Europe vlastně vždy byla místem, kde se – mimo národní státy – tvořil onen bájný „evropský lid", který o nás dnes rozhoduje. Mogheriniová se do jejího čela báječně hodila.

A nyní přichází Le Soir a francouzská AFP se zprávou, že „při razii belgické policie byli zadrženi tři lidé, mimo jiné Federica Mogheriniová, kteří jsou podezřelí z finančních podvodů při zadávání veřejných zakázek, a kteří mezi lety 2021–2022 zneužili veřejné prostředky EU".

Tato zpráva jistě nezpůsobí zhroucení Evropské unie. Je ale zprávou svého druhu o mravním a ideovém ustrojení těch, kteří nám tak rádi kážou o evropských hodnotách i o ideálech krásné sjednocené evropské budoucnosti.

Ale ani zprávy o počínání Mogheriniové určitě nestačí. Musí přicházet další a další zprávy o kvalitě „kádrů", kteří „budují" Evropskou unii. Jen tak si snad většina lidí uvědomí, že tento stav není možné tolerovat donekonečna.

3. 12. 2025